

มายาคติการออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์ “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ:”
บทวิเคราะห์สำหรับการบริหารการพัฒนา
**Exercise Mythology and the Strategy of “Sports Make People,
People Make the Nation:” An Analytical Review for
Development Administration**

สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์*

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร

*e-mail: soodchalerm.sa@tnsuskn.ac.th

Soodchalerm Sattrapruek

Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Samut Sakhon Campus

Received: January 30, 2024, Revised: April 25, 2024, Accepted: May 7, 2024

บทคัดย่อ

การใช้สัญลักษณ์ที่แฝงกับการออกกำลังกายเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่อาศัยการเข้าไปยึดครองเรียกว่า มายาคติเพื่อสร้างคุณค่าตามสมัยนิยม ซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนากีฬา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปรากฏการณ์วิทยาการออกกำลังกายในความหมายทางวัฒนธรรมตามทฤษฎีมายาคติ 2) วิเคราะห์มายาคติ การออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ สำหรับการบริหารการพัฒนาตามแนวคิดเชิงโครงสร้าง เชื่อมโยงกับแนวปรากฏการณ์นิยมของโรลองด์ บาร์ตต์ และเอ็ดมุนด์ ฮัสเลอร์ และ 3) เพื่อตั้งวิเคราะห์และเสนอทัศนะ วิเคราะห์การออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนา โดยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า การออกกำลังกายของคนสังคมเมือง คือ ฟิตเนส เป็นมายาคติแฝงความหมายทาง วัฒนธรรมเชิงลบ ซึ่งอาจจะไปให้ความหมายในวัดมากกว่าสุขภาพ ในส่วนของยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติอาจ เป็นเพียงวาทกรรมหนึ่งของการบริหารพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนให้กับคนรูปร่างดีแต่อาจจะสุขภาพไม่ดี และการบริโภคความหมายที่ไม่ได้ให้ค่านิยมในความหมายดั้งเดิม จนกลายเป็นคู่ตรงข้ามที่ถูกกล่าวถึงในเชิงปัญหาทางสังคม และอาจจะทำให้ความรู้ความจริงผิดไปกลายเป็นสิ่งแปลกปลอมที่เข้ามาสอดแทรกวิถีชีวิตของคนในสังคมและไม่บรรลุผล ตามยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ จึงต้องจัดการความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์สุขภาพและการออกกำลังกายในศูนย์ ออกกำลังกายหรือฟิตเนส การสร้างจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจศูนย์ออกกำลังกาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการค้นคว้าวิจัย พฤติกรรมการดูแลสุขภาพรวมถึงรูปแบบการออกกำลังกายที่เหมาะสม ควบคุมการโฆษณาชวนเชื่อ สร้างค่านิยมการออก กำลังกายที่ถูกต้อง ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านโภชนาการ เป็นต้น

คำสำคัญ: มายาคติ ปรากฏการณ์วิทยา การออกกำลังกาย ยุทธศาสตร์ “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” การบริหารการพัฒนา

Abstract

The use of fitness symbols embedded in physical exercises is a communication process which is called myth to create contemporary cultural values. This is important for strategic management in sports development. This research aims to study the phenomenology of exercise in its cultural meaning according to myth theory, analyze the myths of exercise in relation to the national sports strategy of ‘sports make people, people make the nation’ for development administration based on the structuralist approach linked to the phenomenological approach of Roland Barthes and Edmund Husserl, and synthesize and offer critical perspectives on exercise and development administration strategies. This study used documentary research, primary and secondary data were collected and then content analysis was conducted. Findings reveal that exercise for urban people, which is often equated with fitness, is a myth with negative cultural connotations. It may emphasize material aspects over health. The national sports strategy for human development might be merely a rhetoric for managing the quality of life for people who are in good shape but not necessarily healthy. The consumption of meanings that do not align with original values has become an antithesis discussed as a social problem. This may distort the real knowledge and truth, turning them into foreign elements that interfere with people's way of life and fail to achieve the goals of the national sports strategy for human development under the maxim ‘sports make people, people make the nation.’ It is recommended that knowledge of health science and exercise be managed in fitness centres, creation of ethics in a fitness - centre business, and related agencies. These should be based on researched health-care behaviours, including appropriate exercise patterns, control of propaganda, establishing correct exercise values and promotion of the knowledge of nutrition.

Keywords: Mythology; Phenomenology; Exercise; The Strategy of “Sports Make People, People Make the Nation”; Development Administration

บทนำ

หลายคนคงจะเคยได้ยินคำว่า “มายาคติ” (Mythology) มาก่อนอยู่แล้ว ซึ่งนั่นก็แสดงถึง อิทธิพลทางความคิดที่แนวคิดหรือคำอธิบายในทางสังคมศาสตร์นี้มีกับโลกเราด้วย พร้อมกับชื่อของ โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) อาจจะไม่ได้เป็นที่คุ้นหูเท่ากับตัวแนวคิดที่เขาเสนอ บาร์ตส์เป็นนักปรัชญาชื่อดังแห่งศตวรรษที่ 20 เขาเป็นชาวฝรั่งเศส และเป็นหนึ่งในบิดาคนสำคัญของสำนักคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) โดยเขาอธิบายถึงอิทธิพลของการใช้สัญลักษณ์ (Sign) ต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในแทบจะทุกสิ่งรอบตัวเราให้กลายมาเป็นเบ้าหลอมพฤติกรรมและวิถีคิดของเราโดยที่เราไม่รู้ตัว จนเรารู้สึกว่าสิ่งที่สัญลักษณ์เหล่านี้ชักจูงเรา ให้เราเป็นร่างทรงของมันนั่นกลายเป็น “ความปกติ” ของสังคมไป และความปกติที่เกิดจากการโดนสัญลักษณ์ชักจูงไปนี้เอง คือ สิ่งที่บาร์ตส์เรียกว่า “มายาคติ”

ซึ่งมายาคติในแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) นั้น ได้แก่ รูปลักษณ์ สัตถฐาน สี สัน น้ำหนัก ความแน่น เป็นต้น ของสิ่งเหล่านั้นว่าก่อผลกระทบต่อผัสสะและจิตสำนึกรับรู้ของผู้คนอย่างไรนั้น เริ่มต้นจากมายาคติจะเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่อาศัยการเข้าไปยึดครอง (Appropriation) หากจะสื่อถึงการออกกำลังกายและกีฬาเป็นกิจกรรมซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาพแข็งแรง บันดาลใจหรือแรงจูงใจทัศนคติที่ดี และเมื่อพิจารณายุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาประเทศที่พัฒนาแล้วจะใช้กีฬาพัฒนาคน และให้คนมาพัฒนาชาติ เพราะเงินที่ลงทุนกับการกีฬานั้นจะนำมาสู่ทั้งผลได้ส่วนบุคคล (Private Return) และผลได้ทางสังคม (Social Return) ที่สูงมาก เด็กที่เล่นกีฬานอกจากจะมีระดับทักษะเชิงพฤติกรรม (Non-Cognitive Skill) ที่สูงกว่าเด็กที่ไม่เล่นกีฬาแล้ว ทักษะเชิงพฤติกรรมนี้ส่วนมีความจำเป็นมากกว่าทักษะทางปัญญา (Cognitive Skill) (Pholphirul, 2017) กับการเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในโลกอนาคตโดยทักษะด้านพฤติกรรมเหล่านี้มีความสำคัญต่ออาชีพการงานของแต่ละคนที่แตกต่างกัน และเป็นสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ โดยในหลาย ๆ อาชีพทักษะทางด้านพฤติกรรม

กลับมีความสำคัญมากกว่าทักษะทางปัญญา หากรับรู้ความสามารถของตนเอง และความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ เป็นพลัง จะมีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี รักษาสุขภาพที่ดีจากตนเองด้วยการบริโภค และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ (Oaten, & Cheng, 2006) เป็นการปลูกฝังกายและพลังใจสามารถกระตุ้นพลังบวกในตัวเองได้ เมื่อพลังบวกตื่นขึ้นจะช่วยสร้างความมุ่งมั่น เพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกซ้อมกีฬาและการออกกำลังกาย เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน (Jermsuravong, 2021) ได้อีกทางเลือกหนึ่งด้วย

ทั้งนี้รูปแบบหรือสถานที่การออกกำลังกายในปัจจุบันที่เป็นกระแสนิยม คือ การออกกำลังกายในศูนย์ออกกำลังกาย หรือ "ฟิตเนส" (Fitness) ในประเทศไทยมีมานานแล้วแต่ในอดีตยังเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่ค่อนข้างจำกัดเนื่องจากมีราคาที่สูงและเป็นการออกกำลังกายที่ไม่ดึงดูดทั้งในแง่ของวิธีการออกกำลังกายที่ยังไม่หลากหลายและในแง่ของเวลา โดยแต่เดิมกลุ่มลูกค้าในฟิตเนสจะเป็นลูกค้าวัยทำงานที่มีกำลังซื้อสูงและเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมรักษาสุขภาพหรือต้องการสร้างกล้ามเนื้อเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว โดยวิธีการออกกำลังกายจะเป็นการยกน้ำหนักร่วมกับการวิ่งบนสายพาน ซึ่งลูกค้ากลุ่มดังกล่าวจะใช้เวลาอยู่ในฟิตเนสประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง จึงไม่น่าแปลกใจที่คนส่วนใหญ่ในอดีตจะไม่นิยมเข้าฟิตเนสเท่าใดนัก เนื่องจากใช้เวลาค่อนข้างมาก (Panpeng, 2015) และคนที่ต้องออกกำลังกายมีต้นทุนในการดูแลสุขภาพมากขึ้น เช่น ค่าสมาชิก ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าจ้างผู้ฝึกสอน ค่าอาหารเสริม ฯลฯ อย่างไรก็ตามแนวโน้มรักสุขภาพ ความคาดหวังด้านบุคลิกภาพส่งผลให้จำนวนคนที่หันมาเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายมีเพิ่มขึ้น มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย ที่ไม่ได้คำนึงถึงความรอบรู้ทางกายและประสิทธิภาพในการออกกำลังกายในยุคทันสมัย (Modernity) อาจดูให้ความหมายกับการถ่ายภาพ หรือการโฆษณา เป็นต้น ทั้งนี้ผลพวงการพัฒนาทางเทคโนโลยียังส่งผลต่อผลกระทบในเชิงโครงสร้าง ที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ เช่น เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงเทคโนโลยี และยังทำให้เกิดปัญหาสุขภาพรูปแบบใหม่ ๆ จนกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในยุคปัจจุบันอีกด้วย (Thianthai, 2022) ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ จึงมุ่งสนใจไปที่ความหมายของการออกกำลังกายเบื้องต้น โดยให้คุณค่าในด้านสุขภาพและวิเคราะห์ปรากฏการณ์วิทยาการออกกำลังกายในฟิตเนสตามความหมายวัฒนธรรมซึ่งใช้กรอบการวิเคราะห์ทฤษฎีมายาคติ เชิงพฤติกรรมของสมัยนิยมทำให้คุณค่าที่แท้จริงถูกสร้างใหม่หรือสร้างกลายเป็นคุณค่าเทียมภายใต้สังคมทุนนิยมหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์วิทยาการออกกำลังกายในความหมายทางวัฒนธรรมตามทฤษฎีมายาคติของ โรลิ่งด์ บาร์ตส์ และนักคิดหลังสมัยใหม่หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิเคราะห์มายาคติการออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ สำหรับการบริหารการพัฒนาตามแนวคิดเชิงโครงสร้างเชื่อมโยงกับแนวปรากฏการณ์นิยมของโรลิ่งด์ บาร์ตส์ และเอเดมุนด์ ฮัตเลิร์ล
3. เพื่อสังเคราะห์และเสนอทัศนะวิจารณ์การออกกำลังกายกับการบริหารการพัฒนาโดยใช้ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ

บททวนวรรณกรรม

ทฤษฎีการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์

เชลดอน สไตรเกอร์ (Sheldon Stryker) ได้เสนอแนะว่า เพื่อการเป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่สมบูรณ์ต้องมุ่งความสนใจของทฤษฎีทั้งปรากฏการณ์ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยการให้ความสำคัญต่อบทบาทของแต่ละบุคคลที่ดำรงอยู่ โดยการกระทำระหว่างกันของมนุษย์ต้องพึงพาการกำหนดชื่อและการจำแนกประเภท เพราะมนุษย์จะเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในการจำแนกประเภทของสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับการที่ตนเองได้รับการคาดหวังให้ประพฤติต่อสังคม

และสิ่งสำคัญที่สุดในการรับรู้ คือ สัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อให้ความหมายเกี่ยวกับตำแหน่ง และบทบาทต่าง ๆ ของบุคคล ส่วนบทบาทเป็นความคาดหวังต่าง ๆ ทางด้านพฤติกรรมของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเหล่านั้น ทั้งนี้โครงสร้างของสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ แบบแผนของพฤติกรรมที่ได้รับการจัดระเบียบและเป็นกรอบของการกระทำของมนุษย์ บุคคลในสังคมต่างยอมรับกันและกันในฐานะผู้ที่อยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ และมีความคาดหวังต่าง ๆ ต่อกัน มีการกำหนดชื่อกับตัวเองหรือตำแหน่งให้ตนเองจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวเอง ทำให้เกิดการยอมรับภายในเกี่ยวกับความคาดหวังต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองอีกด้วย ในการปฏิสัมพันธ์บุคคลจะให้ความหมายแก่สถานการณ์ โดยการให้ชื่อต่าง ๆ แก่สถานการณ์นั้น ต่อบุคคลที่มีส่วนร่วมคนอื่น ๆ ต่อตนเอง และต่อลักษณะเฉพาะพิเศษของสถานการณ์ ความหมายดังกล่าวได้ถูกใช้โดยตัวผู้กระทำในการจัดระเบียบพฤติกรรมของตนเอง แต่ทั้งนี้พฤติกรรมทางสังคมไม่ได้ถูกกำหนดโดยความหมายทางสังคม แม้ว่าจะถูกบีบคั้นโดยสังคม โดยปกติแล้วบุคคลไม่เพียงแต่สวมบทบาทเฉย ๆ แต่จะสวมบทบาทอย่างจริงจังและคิดที่จะสร้างสรรค์บทบาทที่ตัวเองได้รับ โดยที่โครงสร้างทางสังคมมีหน้าที่ประการหนึ่ง คือ การกำหนดขอบเขตของการสวมบทบาท ไม่ใช่เพียงแต่ให้บุคคลเข้าไปสู่บทบาทเท่านั้น โครงสร้างทางสังคมยังก่อให้เกิดบทบาทที่มีการสร้างสรรค์มากกว่าโครงสร้างอื่น ๆ อีกด้วย ความเป็นไปได้ของการที่จะก่อให้เกิดบทบาท ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมขึ้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นในการให้ความหมายทางสังคม โดยการให้ชื่อสัญลักษณ์และการแจกแจงประเภทและความเป็นไปได้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์ การสั่งสมของการเปลี่ยนแปลงนี้ อาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างขนาดใหญ่ของสังคมส่วนรวม (Sunthonphesat, 1997)

ทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม

ทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology Theory) มีลักษณะคล้ายคลึงกับแนวความคิดของแมกซ์ เวเบอร์ และทฤษฎีการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์ แต่มีความแตกต่างออกไปบ้าง นักทฤษฎีคนสำคัญ คือ เอดมุนด์ ฮัสเสิร์ล (Edmund Husserl) เป็นผู้นำทางความคิดของทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม โดยให้ความสำคัญต่อกระบวนการทางจิตหรือปัญญาของมนุษย์มากที่สุด ไม่ใช่สมมติฐานเกี่ยวกับสาเหตุหรือผลของกระบวนการทางจิตแต่อย่างใด คือ ศึกษาสาระสำคัญหรือความหมายของสิ่งต่าง ๆ หรือการกระทำต่าง ๆ ที่มนุษย์เป็นผู้ให้ปรากฏการณ์นิยม ไม่ใช่ประจักษ์นิยมแต่เป็นกระบวนการพิจารณาหรือการศึกษา ค้นคว้า ตามหลักเหตุผลถือว่า จิตเป็นต้นกำเนิดของความคิดโดยไม่อาศัยสภาพแวดล้อม ซึ่งจะตรงกันข้ามกับความคิดของ จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มิด ในทฤษฎีการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์ และถือว่าความรู้บางอย่างถูกต้องในตัวของมันเอง โดยไม่ต้องอาศัยปรากฏการณ์ หรือสภาพแวดล้อมมาพิสูจน์ตามเหตุผล (Sanyawiwat, 1997)

แนวความคิดเกี่ยวกับมายาคติ

Roland Barthes นิยามว่า “มายาคติ” คือ การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ถูกกลบเกลื่อนให้ถูกรับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ ซึ่งเน้นให้เห็นว่า มายาคตินั้นแสดงตัวออกมาให้ดูเป็นเรื่องปกติธรรมดาในวัฒนธรรมนั้น ๆ เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ไร้กาลเวลา เป็นไปตามธรรมชาติ และที่สำคัญเป็นเรื่องที่ไม่ต้องสงสัยตั้งคำถามใด ๆ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วมายาคติเป็นสิ่งที่ถูกสังคมสร้างขึ้น มา ยาคตินั้นเป็นเรื่องของค่านิยมทางสังคมและการแสดงออกของอุดมการณ์ในสังคมหนึ่ง ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ในประวัติศาสตร์ เราอาจกล่าวได้ว่ามายาคติเป็นกระบวนการลวงให้หลงอย่างหนึ่ง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า มายาคติเป็นการโกหกหลอกลวงแบบปั้นน้ำเป็นตัว หรือการโฆษณาชวนเชื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง เพราะมายาคตินั้นมิได้ปิดบังอำพรางสิ่งใดทั้งสิ้น ทุกอย่างปรากฏต่อหน้าต่อตาเราอย่างเปิดเผย แต่เราต่างหากที่คุ้นเคยกับมายาคติเสียจนไม่ทันสังเกตว่า มายาคตินั้นเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น

ในแนวคิดเรื่องมายาคตินี้ Barthes ได้นำแนวคิดโครงสร้างนิยมของ Ferdinand de Saussure และ Claude Lévi-Strauss มาผสมผสานกับแนวคิดเชิงวิพากษ์ของมาร์กซิสต์ที่พยายามชี้ให้เห็นจุดบกพร่องของสังคมร่วมสมัย และมุ่งเปิดเผยให้เห็นอุดมการณ์ที่แฝงเร้นอยู่ในความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะสังคมทุนนิยม (Nontapattamadul, 2012)

Barthes (Site in Woodward, 2007) กล่าวไว้ในคำนำของหนังสือชื่อ “Mythologies” ว่าแนวความคิดเรื่องมายาคติของเขามีเป้าหมายสองประการ คือ ประการแรก เพื่อวิพากษ์อุดมการณ์ต่าง ๆ ในวัฒนธรรมมวลชน (Mass Culture) โดยเฉพาะอุดมการณ์ในวัฒนธรรมชนชั้นกลาง และประการที่สอง เพื่อขยายแนวคิดสัญวิทยาวิทยาของ Saussure ไปสู่การวิเคราะห์อุดมการณ์ทุนนิยม จากเดิมที่สัญวิทยาถูกใช้อธิบายแค่เพียงระบบภาษาเท่านั้น โดย Barthes (2012) มองว่า ระบบของอุดมการณ์นั้น เป็นระบบสัญวิทยาชนิดหนึ่งเช่นเดียวกับภาษา และมายาคตินั้นมิได้จำกัดอยู่แค่ภาษาพูด หรือภาษาเขียนเท่านั้น หากแต่ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถสื่อความหมายได้ ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย ภาพยนตร์ ข่าว กีฬา การแสดง รถยนต์ เสื้อผ้า สินค้า เป็นต้น สามารถเป็นมายาคติได้ทั้งสิ้น มายาคตินั้นไม่ใช่เรื่องของวัตถุ มโนทัศน์ หรือความคิด แต่มายาคติเป็นเรื่องของระบบการสื่อสารและรูปแบบในการสร้างความหมาย (Mode of Signification) ชนิดหนึ่ง ในกรวิเคราะห์มายาคตินั้น Barthes ใช้แนวทางของสัญวิทยาเชิงโครงสร้าง ซึ่งเสนอว่า หน่วยสื่อความหมายแต่ละหน่วยมิได้มีตัวตนอยู่แต่เพียงลำพังโดด ๆ แต่ต้องอาศัยความสัมพันธ์โยงใยระหว่างกันและกันที่ประกอบขึ้นเป็น โครงสร้างขององค์รวมจึงจะทำให้แต่ละหน่วยมีความหมายขึ้นมาได้ เช่น ในกรณีของภาษา สัญญาของภาษา ก็คือ “ถ้อยคำ” ซึ่งมีสัญญาแห่งเครื่องหมายเป็นเสียงหรือตัวอักษร และมีสัญญาแห่งความหมายเป็นมโนทัศน์ที่เกิดจากถ้อยคำนั้น ๆ (Barthes, 2001) ส่วนมายาคติกลับมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากภาษาทั่วไปตรงที่มายาคตินั้นสร้างขึ้นมาจากสัญญาที่มีอยู่ก่อนหน้าแล้ว Barthes มองว่า มายาคตินั้นมีลักษณะกำกวม (Ambiguous) เพราะมันสามารถสื่อความหมายได้มากกว่าหนึ่งความหมายเสมอ เขาเปรียบเทียบว่า มายาคตินั้นเป็นเหมือนหยดน้ำที่เกาะอยู่บนกระจกหน้าต่างรถที่จอดอยู่บนถนนท่ามกลางสายฝน ถ้าเราบังคับสายตาให้โฟกัสไปที่หยดน้ำ เราก็จะมองเห็นแต่หยดน้ำใส ๆ ที่เกาะอยู่บนกระจก ส่วนภาพของท้องถนนที่อยู่ไกลออกไปด้านหลัง จะเลื่อนรางจนเรามองไม่ออกว่า คือ อะไร แต่ถ้าเราบังคับสายตาให้โฟกัสไกลออกไปที่การจราจรบนท้องถนนด้านหลังหยดน้ำนั้น ภาพของหยดน้ำจะเลื่อนไป ขอมให้เรามองเห็นท้องถนนและยานพาหนะต่าง ๆ ด้านหลังได้อย่างชัดเจนจริง ๆ แล้วหยดน้ำนั้นไม่ได้หายไปไหน เพียงแต่เรามองทะลุผ่านมันไป (Transparent) เพื่อให้ความหมายลำดับที่สอง หรือความหมายมายาคติ ปรากฏขึ้นมาแทนที่เท่านั้นเอง

มายาคติจะนำเอาวัตถุทางวัฒนธรรม หรือทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ มาแปลงให้เป็นสัญญาที่แสดงออกถึงค่านิยมบางอย่างในการแปลงสิ่งใด ๆ ให้เป็นมายาคติ จะเกิดการลดทอนรายละเอียดและแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งเหล่านั้นลงจนเหลือเป็นแค่ภาพเหมารวม (Stereotype) เกี่ยวกับสิ่งนั้นเท่านั้น (Allen, 2003) ปัญหาของสิ่งนี้คือ คนเรามักจะเลือกเอาลักษณะแคบบางอย่างขึ้นมาเป็นภาพตัวแทน (Representation) ของสิ่งนั้นทั้งหมด เหมือนที่เราเลือกเอาลักษณะของคนบางคนมาเป็นตัวแทนของคนทั้งกลุ่ม ตัวอย่างเช่น การที่คนไทยบางคนเป็นคนขี้มึนเข้มนกับทุกคนถูกเลือกมาเป็นคุณสมบัติของคนไทยโดยรวมทั้งหมด จนเกิดเป็นมายาคติ เรื่อง “สยามเมืองยิ้ม” ทั้งที่จริง ๆ แล้วคนไทยอีกมากไม่ได้เป็นคนเช่นนั้น ด้วยเหตุนี้ Barthes จึงมองว่า มายาคตินั้นเป็นเรื่องของค่านิยมและการอภิปรายความ (Discourse) ประเภทหนึ่งที่มีความตั้งใจที่จะเทียบเคียง แทนที่ และสวมรอยความหมายบางอย่างอยู่เบื้องหลัง (Charoensin-o-larn, 2002) แต่ความตั้งใจนี้ถูกทำให้ดูบริสุทธิ์ ทำให้ดูเหมือน มันเป็นเรื่องที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและเป็นเช่นนั้นต่อไปชั่วนิรันดร ดูเป็นธรรมชาติเสียจนเรามองไม่เห็นความตั้งใจของมัน มายาคติจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดความเป็นไปของสังคม เพราะมันทำหน้าที่แปลงอุดมการณ์ในสังคมให้กลายเป็นเรื่องธรรมชาติ ตัวความหมายของมายาคติ ซึ่งเป็นความหมายตามนัยทางสังคมนี้ ก็คือ อุดมการณ์อย่างหนึ่ง มายาคติจึงเป็นสารเชิงอุดมการณ์ (Ideological Message) มายาคตินั้น เป็นการทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องทางวัฒนธรรม ถูกมองว่า เป็นเรื่องธรรมชาติ และเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับโดยคุณูฎี ทั้ง ๆ ที่มายาคตินั้นเป็นผลผลิตทางอุดมการณ์ที่ทำหน้าที่แบ่งแยกชนชั้นทางสังคม และดำรงความไม่เท่าเทียมในสังคมไว้ แต่กลับแสดงตนออกมาในรูปของความจริงที่สังคมยอมรับโดยไม่สงสัยตั้งคำถามกับมัน (Walton, 2012)

แนวความคิดเกี่ยวกับแผนการพัฒนากีฬา ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ

การจัดทำแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางพัฒนากีฬาของประเทศครอบคลุมตั้งแต่กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬามวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ รวมถึงการบริหารจัดการด้านกีฬากีฬา เป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้จัดทำแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยที่การกีฬานับได้ว่ามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคม ดังกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อช่วยผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตประชาชนทุกภาคส่วน และเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณค่าทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนไทย รวมถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในระดับสากลและต่อยอดสู่ระดับอาชีพเพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับบุคลากรกีฬา โดยจะเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา หรือซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจของประเทศด้วย ซึ่งนับว่าเป็นมิติใหม่ของการพัฒนากีฬาของประเทศ

แนวความคิดเกี่ยวกับการออกกำลังกายและสมรรถภาพทางกาย

การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและข้อต่อต่าง ๆ ทั่วร่างกาย ทำให้มีการสูดปอด ไหลเวียนโลหิตเพิ่มขึ้น สมรรถภาพการทำงานของปอดและหัวใจดีขึ้น ช่วยลดความเครียด ความกังวลได้ การออกกำลังกายที่เหมาะสม จะทำให้สุขภาพทั่วไปแข็งแรงและสามารถป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ นอกจากนี้ การออกกำลังกายส่งผลให้ระดับไขมันในเลือดลดลง ลดการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดสมองได้อย่างมาก การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้มีสมรรถภาพทางกาย หรือสุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีกำลังในการทำงาน มีอารมณ์และจิตใจที่แจ่มใสเบิกบาน กระฉับกระเฉงตลอดเวลา มีความคิดที่ฉับไว ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและพร้อมเสมอที่จะเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวัน ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 3 ประการเพื่อให้การออกกำลังกายได้รับประโยชน์สูงสุด คือ 1) ความแรง หรือความหนัก 2) ความสม่ำเสมอ และ 3) ความต่อเนื่องในแต่ละครั้ง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพสามารถจัดแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ของความแข็งแรงในส่วนต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกายแบบแอโรบิก เพื่อความแข็งแรงของระบบหัวใจ ปอดและหลอดเลือด การออกกำลังกายเพื่อความแข็งแรงทนทานของกล้ามเนื้อ และการออกกำลังกายเพื่อความยืดหยุ่น (Heetakson, Chantra, Wanchai, & Intana, 2017) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพโดยทั่วไปต้องมีการส่งเสริมพฤติกรรมออกกำลังกายให้ถูกต้องและเหมาะสมด้วยไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกายตามลักษณะหรือประเภทใดหรือการนิยามความหมายการออกกำลังกายและฟิตเนสที่มีการประยุกต์ปรับเปลี่ยนตามสมัยนิยมต้องส่งเสริมความรู้ทางกาย (Physical Literacy: PL) เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย

วิธีการวิจัย

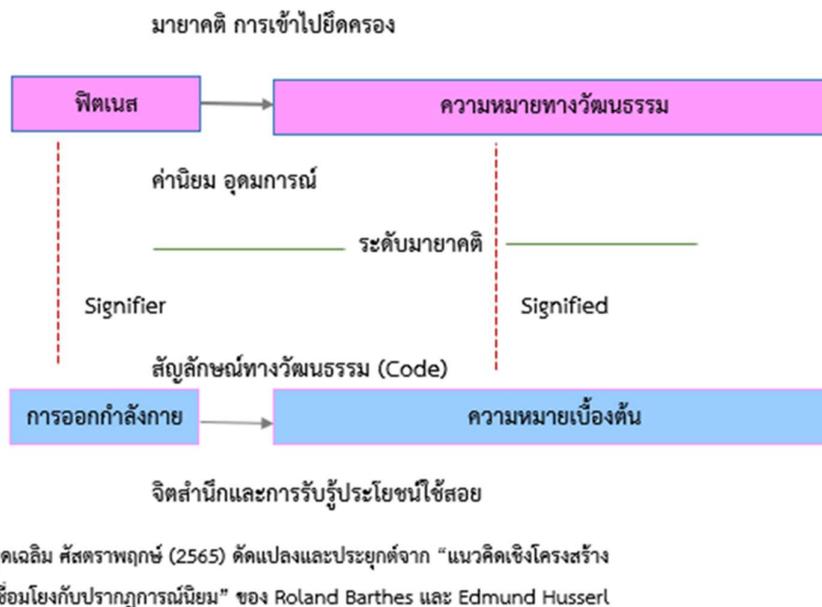
วิธีการศึกษาใช้การวิจัยเชิงเอกสารจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ มีกระบวนการในการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ งานเขียนของ โรสโงด์ บาร์ตส์ และเอคมุนด์ ฮัสเสิร์ล และที่มินกวีชาการอธิบายเพิ่มเติมหรือศึกษา และที่มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้ว

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ แนวคิด งานวิจัย หนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามแนวคิดเชิงโครงสร้างเชื่อมโยงกับแนวปรากฏการณ์นิยมของโรสโงด์ บาร์ตส์ และเอคมุนด์ ฮัสเสิร์ล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Content Analysis) (Appleton, 1995) วิพากษ์และตีความมาหาหลักการออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ รวมถึงการจำแนกชนิดข้อมูล

(Typological Analysis) โดยยึดแนวคิดทางสังคมวิทยาและรัฐประศาสนศาสตร์เป็นหลักเพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) และใช้เป็นส่วนประกอบในกระบวนการสังเคราะห์และประมวลผลข้อมูลในการศึกษาซึ่งมีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้ 1) มาตรการออกก้ำกั๊งกายในสังคมเมืองหรือพัฒนาสน่าจะแฝงความหมายทางวัฒนธรรมเชิงลบ 2) ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติอาจจะเป็นเพียงวาทกรรมหนึ่งของการบริหารการพัฒนา และ 3) ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติมีสัญลักษณ์ความหมายทางวัฒนธรรมเชิงลบน่าจะเป็นปัญหาทางการบริหารยุทธศาสตร์ด้านกีฬาเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และใช้การเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) ในแนวความคิดเดิมและขยายขอบเขตเพิ่มเติมจากปรากฏการณ์และความหมายตามแนวท้นสมัยที่ได้จากการศึกษาเพื่อข้อเสนอแนะในการบริหารการพัฒนาตามกรอบแนวคิดการวิจัย (รูปที่ 1)

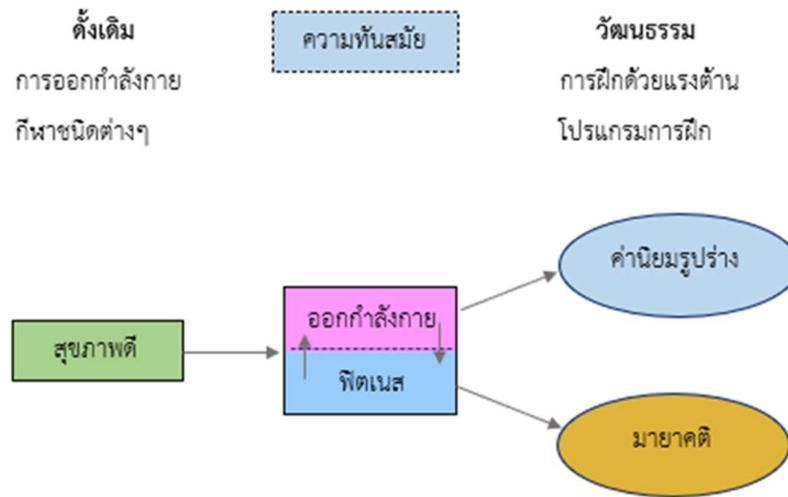

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

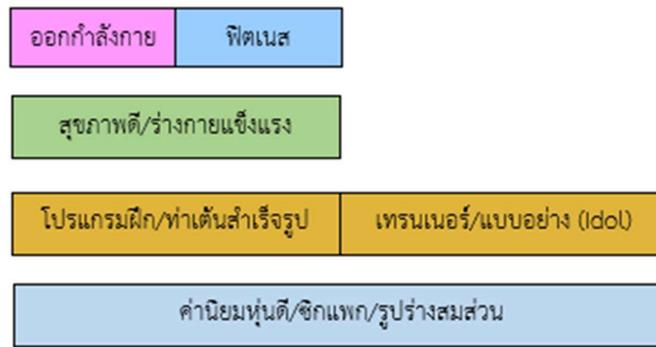
1. ปรากฏการณ์วิทยาการออกก้ำกั๊งกายในความหมายทางวัฒนธรรมตามทฤษฎีมายาคติของ โรลันด์ บาร์ตส์ และนักคิดหลังสมัยใหม่หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง พบว่า การออกก้ำกั๊งกายของคนสังคมเมือง คือ ฟิตเนส เป็นมายาคติแฝงความหมายทางวัฒนธรรมเชิงลบ จากการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อการส่งเสริมสุขภาพของคนในชุมชนเมืองจึงเกิดเป็นธุรกิจสุขภาพในหลายประเภท รูปแบบศูนย์การออกก้ำกั๊งกายหรือฟิตเนสเป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในชุมชนเมือง ที่มีกิจกรรมและ โปรแกรมการออกก้ำกั๊งกายตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งนิยามได้ว่า เป็นการบริโภคความหมายทางวัฒนธรรมที่อาจจะไม่ได้รับคุณค่าที่แท้จริงได้ตามความหมายดั้งเดิม กล่าวคือ การออกก้ำกั๊งกาย ในความหมายดั้งเดิมซึ่งสามารถ ดีแบคมินตัน จัดทีมเพื่อเล่นตะกร้อ ฟุตบอล หรือกายบริหาร โยคะ การวิ่ง เดินเล่นในหมู่บ้านจนกว่าจะพอใจ เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวทำให้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนกับการออกก้ำกั๊งกายมากนัก และผลลัพธ์ที่ได้มีเป้าหมายเพื่อสุขภาพ และความสามัคคีของคนในชุมชน ในขณะที่การออกก้ำกั๊งกายในฟิตเนส ในความหมายทางวัฒนธรรมที่ต้องมีข้อจำกัดด้านเวลา และค่านิยมคนรุ่นใหม่ สื่อสังคมออนไลน์ การมีเทรนเนอร์ การเข้าโปรแกรมต่าง ๆ และวัตถุนิยมที่เกี่ยวข้องกับการออกก้ำกั๊งกาย เช่น เสื้อผ้า นาฬิกา อุปกรณ์ที่ทำให้คำวดัชนีมวลกาย ฯลฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาในแง่

แล้ว พบว่า คุณค่าของการออกกำลังกายอาจจะไปให้ความหมายในวัดมากกว่าสุขภาพ กล่าวคือ การไปฟิตเนสเพื่อให้ได้ภาพถ่ายลงสื่อออนไลน์ การมีเทรนเนอร์เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ได้ออกกำลังกายที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพด้วยการเข้าโปรแกรมต่าง ๆ ตามโฆษณา การออกกำลังกายโดยไม่คำนึงถึงช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม การซื้อเสื้อผ้าหรืออุปกรณ์มากกว่าผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับจากการออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งนิยามความหมายทางวัฒนธรรมอาจจะกลายเป็น “มายาคติ” ที่ทำให้คนเราคิด เชื่อหรือแสดงพฤติกรรมไปตาม “ความจริง” ที่ถูกสร้างขึ้น โดยที่ “ความจริง” นั้นอาจจะไม่ใช่เรื่องที่เป็น “จริง” ไปเสียทั้งหมดก็ได้ โดยถูกสร้างขึ้นจากคุณค่าเทียบหรือความหมายตามวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นของสังคมสมัยใหม่และละทิ้งคุณค่าที่แท้จริงหรือความหมายดั้งเดิม ส่งผลให้เพิ่มต้นทุนค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นกับดักความยากจนของสังคมทุนนิยม โดยในด้านนี้ขึ้นอยู่กับทำให้นิยามความหมายการออกกำลังกายของปัจเจกบุคคลไม่ได้จำเป็นต้องเกิดขึ้นกับคนทั้งสังคม (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 การนิยาม 2 ความหมายตามทฤษฎีมายาคติของโรลิ่งด์ บาร์ตส์

ในการวิเคราะห์การนิยามตามกรอบความคิดนี้จะเห็นความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมจากประสบการณ์ตามยุคสมัยนิยมซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็นเป็นสัญลักษณ์กระแสดความ (Syntagmatic Relation) ที่เป็นมายาคติของการออกกำลังกายโดยนัย ความหมายแรกคือ กายบริหาร การเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ เป็นต้น หลังจากนั้นเมื่อบุคคลมีประสบการณ์วิถีชีวิตในรูปแบบสมัยนิยมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายใต้เงื่อนไขปัจจัยด้านต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงเทคโนโลยีกลายเป็นวัฒนธรรมการออกกำลังกายของสังคมเมืองและนัยความหมายที่สองคือ ฟิตเนสที่มีโปรแกรมการฝึกตามค่านิยมรูปร่างดี อย่างไรก็ตามการออกกำลังกายมุ่งเน้นมาที่สุขภาพดีและผลลัพธ์ดั้งเดิมจากการมองเห็นและการสังเกตที่มีความหมายในตัวเอง ซึ่งก็มีความสัมพันธ์กับทั้งการออกกำลังกายและฟิตเนสรวมถึงสัญลักษณ์ภายนอกที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์สุขภาพดีทั้งสองนัย นัยที่สองคือ ฟิตเนสนั้นปรากฏขึ้นจากความรู้สึก ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่มาจากรูปแบบความเชื่อทางสังคม ทักษะคิด โครงสร้างและความคิด โดยเชื่อมโยงกับการออกกำลังกายในนัยแรกด้วย (รูปที่ 3)

รูปที่ 3 มายาคติการออกกำลังกาย

2. การวิเคราะห์มายาคติการออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ สำหรับการบริหารการพัฒนาตามแนวคิดเชิงโครงสร้างเชื่อมโยงกับแนวปรากฏการณ์นิยมของโรลิ่งด์ บาร์ตส์ และเอดมุนด์ ฮัสเสิร์ล พบว่า ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติอาจเป็นเพียงวาทกรรมหนึ่งของการบริหารการพัฒนา สิ่ง que เรียกว่า “วาทกรรม” เป็นการสถาปนาหรือสร้างชุดความจริง (Reality) หรือเรื่องราวอะไรสักเรื่องหนึ่งขึ้นมาโดยใช้ “ความรู้ (Knowledge)” เข้ามาสนับสนุนคำอธิบายเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง “อำนาจ (Power)” ครอบงำให้คนทั่วไปเชื่อและปฏิบัติตามได้ เมื่อพิจารณาว่าทฤษฎีการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” ในมุมมองของนักสังคมวิทยาจะให้ความสำคัญไปที่คนที่ปฏิบัติสัมพันธ์กันในสังคมมนุษย์ที่อาจจะมีส่วนในการสร้างความมั่นคงทางสังคม กล่าวคือ ความสามัคคี แต่หากมองตามแนวทางนักรัฐประศาสนศาสตร์ในเรื่องการบริหารการพัฒนา โดยเน้นที่การบริหารเพื่อการพัฒนาโดยยุทธศาสตร์ถือเป็นพันธกิจในการบริหารเพื่อให้องค์กรนั้นบรรลุเป้าหมายแห่งการจัดตั้ง โดยวาทกรรมนี้มุ่งให้ความสำคัญไปที่ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทุนในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมเพื่อให้หลุดพ้นจากกับดักทฤษฎีการพึ่งพา (Dependency) ผ่านการนำไปปฏิบัติโดยระบบราชการ โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่จำเป็นต้องดำเนินนโยบายภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์กีฬาจะสร้างคนได้เป็นความจริงหรือไม่นั้น เนื่องจากศักยภาพของมนุษย์ต้องมีการพัฒนาทักษะหลายด้านเพื่อสร้างคุณค่าทางตลาดและทักษะความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ หากเพียงกีฬาเป็นเพียงเครื่องมือหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจะเป็นปัจจัยสนับสนุนและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของมนุษย์ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศหรือนักกีฬาทีมชาติ ก็อาจจะเป็นเพียงสัญลักษณ์ในความเป็นชาตินอกอาณาเขตถือเป็นการแสดงสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ของชาติ หรือความเป็นชาตินิยม และเป็นการสร้างสังคมให้เป็นปึกแผ่นอีกด้วยเช่นกันนั่นเอง (Solidarity) การวิเคราะห์มายาคติภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ หากเป็นเพียงวาทกรรมการพัฒนาตามแนวทันสมัยของโลกยุคหลังอาณานิคม และยังเป็นกลไกการสร้างอำนาจเพื่อการจัดระเบียบการบริหารจัดการและคุณภาพของประชากร โดยสามารถจำแนกให้เห็นองค์ประกอบของวาทกรรมได้ดังนี้

1. ความจริง คือ การพัฒนาประเทศภายใต้ระบบทุนนิยมและความเป็นเมือง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนมีสุขภาพดี
2. ความรู้ คือ องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา พลศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น
3. อำนาจ คือ กีฬาเป็นวิธีการสร้างคนเพื่อพัฒนาชาติตามแบบประเทศที่พัฒนาแล้ว และรูปร่างดี มีซิกแพก (Six Pack) อำนาจที่ปรากฏผ่านสื่อการโฆษณา อำนาจของภายในในการกำหนดยุทธศาสตร์

โดยที่กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ ซึ่งได้ถูกหรือสร้างจากความหมายเดิมในเชิงวิชาการที่หมายถึง หลักการกายวิภาคศาสตร์ การฝึกกายบริหาร โภชนาการวิทยา เป็นต้น โดยประกอบสร้างใหม่ให้มีความหมายถึง โปรแกรมการออกกำลังกาย อาหารเสริม การออกกำลังกายง่าย ๆ ในเวลาจำกัด (T25) ให้นัยที่มีความหมายถึงความรวดเร็วถึงผลลัพธ์ คือ รูปร่างดี

ลดน้ำหนัก กลายเป็นวาทกรรมให้กับคนรูปร่างดีแต่อาจจะสุขภาพไม่ดี ในขณะที่เดียวกันคนอีกกลุ่มหนึ่งอาจจะรูปร่างไม่ดีแต่สุขภาพดี ในสังคมสมัยใหม่วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายจึงเป็นกรอบความรู้มากำหนดความคิด ความเชื่อ และหากการสร้างคุณค่าหรือความหมายของคนในสังคมได้คำนึงถึงการออกกำลังกายตามนี้ขึ้นก็อาจเป็นเพียงวาทกรรมหนึ่งเท่านั้น

ทั้งนี้อุดมการณ์ชาตินิยมสำหรับการสร้างชาติหากมีเพียงหนึ่งเดียวอาจไม่เป็นความจริงเสมอไปเพราะวัฒนธรรมในการหลอมรวมเกิดจากหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งสามารถแสดงออกได้หากไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐและสังคม เช่นชนกลุ่มน้อยเพื่อการแบ่งแยกดินแดนหรือการปกครอง ฯลฯ อย่างไรก็ตามในโลกยุคโลกาภิวัตน์ความเป็นรัฐมีบทบาทลดลง การไหลเวียนของวัฒนธรรมก็ข้ามผ่าน คำว่าพรมแดน ดังนั้น ภาคประชาสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมจึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันทางการค้าที่จะเข้ามามีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของพลเมืองในปัจจุบัน

3. การสังเคราะห์และเสนอทัศนะวิจารณ์การออกกำลังกายกับการบริหารการพัฒนาโดยใช้ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน
คนสร้างชาติ พบว่า ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติมีสัญลักษณ์ความหมายทางวัฒนธรรมเชิงลบซึ่งเป็นปัญหาทางการพัฒนา เนื่องจากปรากฏการณ์วิทยาที่เกิดขึ้น โดยการสร้างคำนิยาม “ฟิตเนส” คือ การออกกำลังกายของวิถีชีวิตในสังคมเมือง ความทันสมัย และทุนนิยม เป็นรูปแบบวิถีชีวิตที่มีการให้ความหมายทางวัตถุมากกว่าผลลัพธ์ที่แท้จริง คือ สุขภาพ หากความทันสมัยดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางดังกล่าวถือเป็นยุทธศาสตร์ที่ผิดพลาดอย่างยิ่ง โดยได้ให้ภาพด้านลบเกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมาเป็นกรอบการออกกำลังกายตามลัทธิบริโภคนิยม ด้วยเหตุนี้ในกระบวนการส่งเสริมยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาตินั้น จำเป็นจะต้องมีความรอบรู้ทางกาย วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย พลศึกษา โภชนาการวิทยา เป็นต้น เข้ามาเป็นส่วนประกอบในการออกกำลังกายเพื่อให้ ฟิตเนส ไม่เป็นคำนิยามในด้านลบและให้การออกกำลังกายมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งพบว่า ฟิตเนสเป็นรูปสัญลักษณ์ที่ไม่ได้หมายถึง การออกกำลังกายธรรมดาแต่ให้ความหมายสัญลักษณ์ที่หมายถึง ค่านิยมรูปร่างดี ที่ผู้ประกอบการธุรกิจศูนย์สุขภาพ โฆษณา ตัวแบบอย่างและเทรนเนอร์สร้างขึ้นเป็นวาทกรรมความจริงที่เกี่ยวข้องกับความหมายดั้งเดิมการดูแลสุขภาพเพื่อสร้างการบริโภคนิยมในสังคมสมัยใหม่

การพัฒนา (Development) ซึ่งเป็นที่รับรู้และเข้าใจกันอยู่ในปัจจุบันนี้ว่า เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นมาและเป็นผลพวงจากประเทศมหาอำนาจจะวันตกภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองนี้เอง ฉะนั้นการพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่ยอมรับและแพร่หลายในเวลารวดเร็วได้หยุดนิ่งตายตัว แต่มีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด เช่นกัน กล่าวคือ การพัฒนา หมายถึง การทำให้ทันสมัยอย่างสังคมตะวันตก ผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาอุตสาหกรรม และพัฒนาการเมือง รวมแล้วเรียกการพัฒนานี้ว่า ทฤษฎีความทันสมัย (Modernization Theory) เป็นแนวคิดที่ประเทศตะวันตก นำแนวคิดนี้มาสู่สังคมของประเทศกำลังพัฒนาและโลกที่สาม ซึ่งในเวลาต่อมาเกิดแนวคิดที่ต่อต้านทฤษฎีนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักวิชาการเริ่มค้นพบว่า การพัฒนาเพื่อให้ทันสมัยอย่างตะวันตกยังนำปัญหาความยากผู้สังคมของประเทศเหล่านี้ ไม่ว่าจะปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาความยากจน ปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น สำหรับการบริหารการพัฒนาจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงแนวความคิดแบบปฏิฐานนิยม (Positivism) ซึ่งเน้นข้อเท็จจริงและสาเหตุของปรากฏการณ์ทางสังคมโดยไม่คำนึงปัจจัยจิตวิทยา พฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ประจักษ์นิยม (Empiricism) มาเป็นการเน้นแนวความคิดปทัสถานนิยม (Normativism) ซึ่งเป็นแนวความคิดภายหลังพฤติกรรมศาสตร์ (Post - Behaviorism) ได้แก่ แนวความคิดทางเลือกสาธารณะ (Public Choice) มานุษยวิทยาแนวมนุษยนิยม (Humanistic Anthropology) และปรากฏการณ์นิยม (Phenomenalism) ที่ให้ความสำคัญกับการบริการของรัฐให้กับประชาชน ความเสมอภาคทางสังคม การปรับปรุงคุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วม การแบ่งปัน ความสุข และความทุกข์โดยเสมอหน้ากัน และการกระจายความมั่งคั่งและรายได้ออกไปสู่ประชาชนที่ยากจนในชนบท

ดังนั้น ก็พาจึงมีความสำคัญและควรได้รับการพัฒนาให้ครอบคลุมรอบด้าน โดยการให้ความสำคัญกับปรากฏการณ์วิทยาการบริหารการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ เป็นวาทกรรมการพัฒนาในความทันสมัย ที่ไม่จะเป็นการออกกำลังกาย หรือฟิตเนส หากมีการให้ความหมายตามความรู้ที่นั้นก็ทำให้เกิดการมีสุขภาพดีได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี อย่างไรก็ตาม หากใช้การสังเคราะห์การอธิบายในลักษณะการสร้างคู่ตรงข้าม หรือการนำเสนอวิถีการออกกำลังกายของชุมชนชนบทและชุมชนเมืองมาเปรียบเทียบกันพบว่า จะมีความทันสมัยเข้ามาเกี่ยวข้องและทำให้ความหมายของฟิตเนสในทางวัฒนธรรมมีด้านลบหากไม่ได้ให้ค่านิยมในความหมายดั้งเดิม จนกลายเป็นคู่ตรงข้ามที่ถูกกล่าวถึงในเชิงปัญหาทางสังคม แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความวุ่นวายหรือเลวร้ายแต่อาจจะทำให้ความรู้ความจริงผิดไปกลายเป็นสิ่งแปลกปลอมที่เข้ามาสอดแทรกในวิถีชีวิตของคนในสังคมและไม่ทำให้สุขภาพดีตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกาย ทางออกของปัญหา คือ การสร้างองค์ความรู้และแบบอย่างค่านิยมและวัฒนธรรม การบริโภค รวมถึงจริยธรรมการดำเนินธุรกิจด้านสุขภาพของผู้ประกอบการ เป็นต้น ให้ตระหนักในความทันสมัยหรือความเป็นเมือง การแบ่งเวลา (Work Life Balance) การพิจารณาข้อมูลเพื่อการฝึกกายบริหาร ไม่ให้อำนาจทุนนิยมมีอำนาจเข้ามาเปลี่ยนแปลงความรู้และความจริง โดยให้ใช้ประโยชน์จากความทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เกิดการมีสุขภาพดีอย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปรากฏการณ์วิทยาการออกกำลังกายในความหมายทางวัฒนธรรมตามทฤษฎีมายาคติของ โรลองด์ บาร์ตส์ และนักคิดหลังสมัยใหม่หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

การออกกำลังกายของคนสังคมเมือง คือ ฟิตเนส เป็นมายาคติแฝงความหมายทางวัฒนธรรมเชิงลบ โดยคุณค่าของการออกกำลังกายอาจจะไปให้ความหมายในวัดมากกว่าสุขภาพ ซึ่งนิยามความหมายทางวัฒนธรรมอาจจะกลายเป็นมายาคติที่ทำให้คนเราคิด เชื่อหรือแสดงพฤติกรรมไปตามความจริงที่ถูกสร้างขึ้น แต่อาจจะไม่ใช่เรื่องที่เป็นจริงไปเสียทั้งหมดก็ได้ โดยถูกสร้างขึ้นจากคุณค่าเทียมหรือความหมายตามวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นของสังคมสมัยใหม่และละทิ้งคุณค่าที่แท้จริงหรือความหมายดั้งเดิม ส่งผลให้เพิ่มต้นทุนค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นกับดักความยากจนของสังคมทุนนิยม โดยในด้านนี้ขึ้นอยู่กับทำให้นิยามความหมายการออกกำลังกายของปัจเจกบุคคล ไม่ได้จำเป็นต้องเกิดขึ้นกับคนทั้งสังคมสอดคล้องกับหลักแนวคิดมายาคติ ของโรลองด์ บาร์ตส์ ที่กล่าวถึงมายาคติว่า เป็นเรื่องของการสื่อสารเพื่อการมอมเมาให้ผู้คนหลงใหลไปในสิ่งที่สร้างขึ้นโดยมองข้ามสิ่งที่เป็นจริงไปสู่ความรู้สึกใหม่เพราะมีการสื่อสารด้วยคติความเชื่อชุดอื่นที่สามารถสื่อสารความหมายใหม่ชวนให้ผู้หลงใหลในลักษณะการแสดงออกโดยไม่ได้ออกตรง ๆ (Expression of Meaning) ไปกลบเกลื่อนความหมายหรือการรับรู้แบบเดิม โดยอาศัยการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์รหัส (Code) ต่าง ๆ ภายใต้โครงสร้างใหม่ที่ประกอบสร้างขึ้น ทั้งนี้บาร์ตส์เห็นว่า ความสำคัญรับรู้เชิงสัญลักษณ์ มีลักษณะเป็นประวัติศาสตร์ (History of Sign) หรือมีการเปลี่ยนแปลงของความสำคัญรับรู้ต่อสัญลักษณ์ที่ปรากฏ ซึ่งเป็นการมองในระดับการวิเคราะห์ ไม่ใช่ในระดับการใช้ประโยชน์ของสัญลักษณ์ จากคำอธิบายของบาร์ตส์ ความสำคัญรับรู้เชิงสัญลักษณ์ของผู้คนหรือสังคม มีรูปแบบแตกต่างกันตามลักษณะการทำงานของสัญลักษณ์ที่เกาะเกี่ยวระหว่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความหมายมากมายปรากฏ แต่มีระบบการทำงานที่ทำให้ความสำคัญรับรู้ต่างไป 3 ลักษณะ คือ ความสำนึกเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Consciousness) ความสัมพันธ์เชิงกระบวนทัศน์ (Paradigmatic Consciousness) และความสัมพันธ์เชิงกระบวนทัศน์ (Syntagmatic Consciousness) กล่าวได้ว่า ความสำนึกเชิงสัญลักษณ์ เป็นการรับรู้ความหมายสัญลักษณ์ขั้นพื้นฐานที่คนทั่วไปรับรู้เข้าใจ ซึ่งเป็นการรับรู้จากการทำงานของรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ที่สัมพันธ์กันภายในตัวมันเอง โดยบาร์ตส์อธิบายว่า ความสำนึกเชิงสัญลักษณ์มีลักษณะความสัมพันธ์แนวตั้ง (Vertical Relation) จากความสอดคล้องกันในบางระดับระหว่างความหมายสัญลักษณ์กับรูปสัญลักษณ์ ดังเช่น สัญลักษณ์กางเขน (Cross) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่แพร่หลายและรับรู้ความหมายกันทั่วไปว่า หมายถึง ศาสนาคริสต์ (Christianity)

อันหมายถึง ระบบคุณค่า ความเชื่อ การจัดองค์กรของกลุ่มคนลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นความหมายที่อยู่ภายใต้รูปสัญลักษณ์ทางเขน ด้วยลักษณะความสัมพันธ์แนวตั้งทำให้เกิดผลสองด้าน ด้านหนึ่ง คือ ความสำนึกเชิงสัญลักษณ์มักจะปรากฏอย่างโดดเด่นยวราวกับว่าสัญลักษณ์ดังกล่าวขึ้นอยู่ในโลกด้วยตัวมันเอง เหมือนกับว่ามันดำรงอยู่อย่างเป็นเอกเทศไม่สัมพันธ์กับสัญลักษณ์ส่วนอีกด้านหนึ่ง คือ ความสัมพันธ์แนวตั้งนี้เกิดขึ้นโดยเล็งไม่ได้ที่จะเป็นความสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ ซึ่งในบางระดับสัญลักษณ์อาจมีรูปร่างคล้ายกับเนื้อหาราวกับว่า มันได้สร้างความหมายในตัวเองขึ้นมา (Chaitya, 2019) และบางครั้งความสำนึกทางสัญลักษณ์อาจจะอำพรางการกำหนดนิยามที่ไม่ได้รับการยอมรับ (Unacknowledged Determinism) แม้ว่าตัวสัญลักษณ์เองอาจมีความไม่เพียงพอในสัญลักษณ์ต่อการสื่อความในตัวเองได้ก็ตาม สมมุติเช่นการเอาไม้สองชิ้นมาวางไขว้ติดกันก็อาจจะไม่ได้ หมายถึง ทางเขนในศาสนาคริสต์เสมอไป แต่โดยการรับรู้เชิงสัญลักษณ์ได้ทำให้มันถูกเข้าใจถึงความหมายได้อย่างง่ายดาย เป็นต้น บาร์ตส์เห็นว่า สำเนิกรู้เชิงสัญลักษณ์มีอิทธิพลในทางสังคมวิทยามาก ซึ่งมักจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการมีส่วนร่วมที่รับรู้ได้โดยทันที ด้วยเหตุนี้ความจำเป็นในการเข้ารหัส (Coding) จึงมีน้อยเพราะเป็นที่เข้าใจอย่างแพร่หลายอยู่แล้ว และในปัจจุบันคำว่า “สัญลักษณ์” (Symbolic) ได้ถูกแทนที่ด้วยคำว่า “สัญลักษณ์” (Sign) และ “ความหมาย” (Signification) การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์นี้ แสดงให้เห็นถึงการสลายของความสำนึกเชิงสัญลักษณ์ไปยังคุณลักษณะเชิงเปรียบเทียบได้ของสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นการเคลื่อนไปสู่ความสำนึกเชิงสัญลักษณ์แบบอื่น ในขณะที่สำนึกเชิงสัญลักษณ์ก็ยังดำรงอยู่ในลักษณะที่เป็นแบบฉบับ (Typical) ด้วย

2. มายาคติการออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ สำหรับการบริหารการพัฒนาตามแนวคิดเชิงโครงสร้างเชื่อมโยงกับแนวปรากฏการณ์นิยมของโรลิ่งด์ บาร์ตส์ และเอ็ดมุนด์ ฮัสเลอร์

“กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชทานไว้เตือนใจเหล่าพสกนิกรชาวไทย และประเทศชาติด้วยทรงเห็นว่า กีฬาเป็นแนวทางการพัฒนา ทรัพยากรบุคคล และสังคมได้อย่างแท้จริง กีฬาสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กีฬานำไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่เคารพในสิทธิของตนเอง และผู้อื่น เป็นรากฐานที่ดีของสังคม แต่เมื่อนำมาเป็นยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ อาจเป็นเพียงวาทกรรมหนึ่งของการบริหารการพัฒนา ด้วยการสถาปนาหรือสร้างชุดความจริง หรือเรื่องราวอะไรสักเรื่องหนึ่งขึ้นมา โดยการใช้ความรู้เข้ามาสนับสนุนคำอธิบาย เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างอำนาจครอบงำให้คนทั่วไปเชื่อและปฏิบัติตามได้ ซึ่งการศึกษาของ Sattrapruck (2021) เรื่อง ปัจจัยการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลกับการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การพัฒนาการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลตำบล ทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยระบบการบริหาร มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก แต่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบริหารที่ส่งผลต่อระดับการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลตำบล สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยระบบการบริหาร และปัจจัยภายในตัวบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า มาตรฐานการส่งเสริมกีฬาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลตำบลยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควรเนื่องมาจากข้อจำกัดในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการมีการกิจกรรมครอบคลุมหลายด้าน โดยการส่งเสริมกีฬาเป็นอีกหนึ่งภารกิจเพื่อที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีสุขภาพแข็งแรงซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เมื่อสุขภาพดีก็จะส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดการเข้ารับบริการด้านสาธารณสุขและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างเต็มกำลังนั้น อย่างไรก็ตามหลักการกระจายอำนาจโดยการถ่ายโอน

อำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามภารกิจที่มีจำนวนมากขึ้น แต่ในการบริหารงบประมาณมีข้อจำกัด ทำให้การส่งเสริมกีฬาตามมาตรฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ทั้งด้านอุปกรณ์กีฬาอาคารและสถานที่ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ออกกำลังกาย สนามกีฬาและสวนสุขภาพ และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสภาพปัญหา อุปสรรค ที่พบในการพัฒนาการบริหารที่ส่งผลต่อระดับการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลตำบล จากการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้สะท้อนสภาพปัญหาและอุปสรรคบางประการ เช่น งบประมาณมีไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากร และการกำหนดตำแหน่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การตีความขั้นตอนระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความซับซ้อน ไม่มีสนามกีฬาและพื้นที่ออกกำลังกายมีจำนวนน้อย และประชาชนส่วนใหญ่ทำงานในภาคโรงงานอุตสาหกรรมทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม จึงควรมีแนวทางการพัฒนาโดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขัน เช่น กีฬากระชับมิตร กีฬาในชุมชน ฯลฯ เพิ่มการจัดหาลานอเนกประสงค์และเครื่องออกกำลังกาย สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการหรือกิจกรรมด้านกีฬาและบรรจุเข้าแผนพัฒนาเทศบาล และส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาอย่างต่อเนื่อง

3. ทศนะวิจารณ์การออกกำลังกายกับการบริหารการพัฒนาโดยใช้ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ

ยุทธศาสตร์กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติมีสัญลักษณ์ความหมายทางวัฒนธรรมเชิงลบสะท้อนถึงปัญหาทางการพัฒนา ซึ่ง Sattapruerk (2016) ในบทความวิชาการเรื่อง PEACEACT “สุขกระทำ” เพื่อการพัฒนาการบริหารสู่สมการความยั่งยืน ได้สรุปไว้ว่า การที่จะพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนหรือก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Country) เพื่อคุณภาพชีวิต (Life Quality) ของประชาชนที่อยู่ภายใต้การดูแลของผู้บริหารประเทศนั้น ๆ ในการบริหารการพัฒนาแล้วมีความแตกต่างกันภายใต้สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง แต่ทั้งนี้ต่างมีความมุ่งหวังเดียวกัน คือ “การพัฒนา” โดยปัจจัยสำคัญที่สุด คือ ทุนมนุษย์ (Human Capital) ในการบริหารทรัพยากรหรือปัจจัยต่าง ๆ ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น จากปรากฏการณ์วิทยาที่เกิดขึ้น โดยสัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ “พีเดนส” คือ การออกกำลังกายของวิถีชีวิตของสังคมเมือง ความทันสมัย และทุนนิยม เป็นรูปแบบวิถีชีวิตที่มีความหมายทางวัตถุมากกว่าผลลัพธ์ที่แท้จริง คือ สุขภาพ หากความทันสมัยดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางดังกล่าวถือเป็นยุทธศาสตร์ที่ผิดพลาดอย่างยิ่ง การสังเคราะห์การอธิบายในลักษณะการสร้างคู่ตรงข้าม หรือการนำเสนอวิธีการออกกำลังกายของชุมชนชนบทและชุมชนเมืองมาเปรียบเทียบกัน พบว่า จะมีความทันสมัยเข้ามาเกี่ยวข้องและทำให้ความหมายของพีเดนสในทางวัฒนธรรมมีด้านลบหากไม่ได้ให้คำนิยามในความหมายดั้งเดิม จนกลายเป็นคู่ตรงข้ามที่ถูกกล่าวถึงในเชิงปัญหาทางสังคม แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความวุ่นวายหรือเลวร้ายแต่อย่างใดจะทำให้ความรู้ความจริงผิดไปกลายเป็นสิ่งแปลกปลอมที่เข้ามาสอดแทรกในวิถีชีวิตของคนในสังคมและไม่ทำให้สุขภาพดีตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายจึงต้องสร้างองค์ความรู้ด้านการออกกำลังกายให้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ Pongpipat (2015) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดการความรู้ด้านการออกกำลังกายแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลแม่กา จังหวัดพะเยา พบว่า วัฒนธรรมการเรียนรู้ด้านการออกกำลังกายคือ ผลลัพธ์จากการนำเข้ามาของปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการความรู้และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนนักปฏิบัติส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาที่สำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสังเกต และร่วมทบทวน 2) สมรรถภาพทางกาย ได้แก่ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความทนทานของระบบไหลเวียนโลหิต และ 3) ความพึงพอใจ ได้แก่ ด้านคุณภาพของอุปกรณ์ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านการส่งเสริมการออกกำลังกาย และ ด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ Nimsuwan (2020) ได้ศึกษา เรื่อง สมรรถภาพทางกาย และพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาว่ายน้ำ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ทั้งผู้หญิงและผู้ชายมีสมรรถภาพทางกายต่ำทั้ง ๆ ที่นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่า ออกกำลังกายบ่อยครั้ง อีกทั้งการวิจัยนี้พบด้วยว่า เพศและชั้นปี

ของนักศึกษาไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้คิดได้ว่าทั้ง ๆ ที่นักศึกษาจะออกกำลังกายบ่อยครั้ง แต่นักศึกษายังมีสมรรถภาพทางกายต่ำ อาจเป็นเพราะนักศึกษายังขาดความรู้ หรือมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ที่สามารถทำให้นักศึกษามีสมรรถภาพทางกายที่ดีได้

ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาของประเทศไทยนั้น ควรได้รับการสนับสนุนเต็มที่จากภาครัฐ แต่ที่ผ่านมา การบริหารการพัฒนาต่อกีฬาของไทยยังประสบปัญหาในการจัดการหลายด้าน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมกีฬา ปัญหากฎหมายด้านกีฬาโดยเฉพาะด้านภาษี ปัญหาการนำแผนพัฒนาการกีฬาสู่ภาคปฏิบัติไม่บรรลุเป้าหมาย ปัญหาการไม่สามารถนำกีฬาสร้างรายได้หรือพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมกีฬาได้ สิ่งที่ต้องดำเนินการ คือ การผลักดันและเสนอเรื่องปฏิรูปการกีฬา ทั้งการปฏิรูปตัวกีฬาเองและกิจการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาทั้งหมด เพื่อขยายขอบเขตของคำว่า กีฬา ให้กว้างออกไปโดยครอบคลุมเรื่องการผลิตอุปกรณ์กีฬา การอบรมผู้ฝึกสอน การสอนนักกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา อุตสาหกรรมกีฬา และธุรกิจเกี่ยวกับการกีฬา เป็นต้น จากสภาพปัญหาด้านกีฬาดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปการกีฬา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติได้ศึกษา วิเคราะห์ประชุมระดมสมอง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ เสนอแนวทางและกลไก ผลักดันการปฏิรูปการกีฬาให้สมบูรณ์ ครอบคลุมประเด็นการปฏิรูปการกีฬา 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การปฏิรูปโครงสร้างทางการกีฬา 2) การปฏิรูปการบริหารจัดการด้านกีฬา 3) การปฏิรูปด้านกฎหมายกีฬา และ 4) การปฏิรูปด้านการพัฒนากีฬา คณะกรรมการได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อปฏิรูปการกีฬา ประกอบด้วยแผนงาน โครงการต่าง ๆ บรรจุไว้ในรายงาน “แผนปฏิรูปการกีฬา” เพื่อให้สภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา สรุปเป็นข้อเสนอต่อรัฐบาลเพื่อการปฏิรูปการกีฬาดังกล่าว นับเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาการกีฬาของประเทศไทยให้ครอบคลุมรอบด้านทั้งระบบ ได้แก่ กฎหมาย การศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬา สุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น เชื่อได้ว่าหากได้รับการพิจารณาและผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรมแล้ว ประชาชน สังคม และประเทศจะได้รับประโยชน์และจะส่งผลต่อการกีฬาของไทยให้เกิดการพัฒนาต่อไป

สรุป

จากการอธิบายแนวคิดสัญวิทยาจะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์วาทศิลป์ของสัญยะตามวิธีการแบบโครงสร้างนิยม เริ่มต้นจากการตัดเชื่อมต่อ (Asyndeton) รายละเอียดส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างจากสัญยะที่เป็นหน่วยย่อยที่สุดของระบบ อันประกอบขึ้นจากรูปสัญยะ (Signifier) กับความหมายสัญยะ (Signified) แล้วจึงค่อย ๆ พิจารณารูปแบบที่มาของความสัมพันธ์ทางสัญยะรูปแบบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการสื่อสร้างความหมาย (Significant) ขึ้นใหม่ จากนั้นจึงเชื่อมโยงองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาวาทศิลป์ของสัญยะ (Rhetoric of Signs) ในระบบการสื่อความหมายภายในโครงสร้างระบบทั้งหมดในขั้นสุดท้าย ดังกรณีของการสื่อความหมายการออกกำลังกายและฟิตเนสตามแนวคิดเชิงโครงสร้างเชื่อมโยงกับแนวปรากฏการณ์นิยมของโรลิ่งด์ บาร์ตส์ และเอ็ดมุนด์ ฮัสเสิร์ท จากผลการศึกษานี้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการศึกษาโครงสร้างสัญยะของบาร์ตส์ มีลักษณะของการแยกองค์ประกอบแต่ละส่วนออกจากกัน แล้วจึงค่อยประกอบเข้าไปใหม่ที่ละส่วนเพื่อทำความเข้าใจความหมายในระดับของโครงสร้างโดยรวมอีกครั้ง ซึ่งทำให้มองเห็นความหมายแฝงเร้นทั้งในส่วนย่อยที่มีความหมายเป็นอิสระในตนเอง ขณะเดียวกันก็สัมพันธ์เกาะเกี่ยวกับความหมายในส่วนประกอบอื่น ๆ เมื่อรวมเข้าด้วยกันทั้งหมดด้วยเช่นกัน ในการศึกษานี้ได้อาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพและการสังเคราะห์มายาคติการออกกำลังกายกับยุทธศาสตร์ “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” บทวิเคราะห์สำหรับการบริหารการพัฒนาเป็นตัวอย่างถึงวิธีการศึกษาสัญวิทยาทางวัฒนธรรม ซึ่งได้ชี้ให้เห็นได้ว่า แม้ว่าการออกกำลังกายและฟิตเนสในสายตาคนทั่วไปจะมีความหมายที่เหมือนกัน แต่ในโลกแห่งสัญยะนั้น วัตถุที่ดูเหมือนจะเรียบนิ่งกลับเต็มไปด้วยความหมายที่แฝงเร้นอยู่ภายใน โดยมีวาทศิลป์หรือโวหารของสัญยะทำหน้าที่กลั่นกรองความหมายโดยเจตนาที่มันถูกสร้างขึ้น ให้ดูราวกับว่าความหมายแฝงเหล่านี้เกิด

ขึ้นเองอย่างเป็นธรรมชาติ และทำให้ผู้รับสารซึมรับความหมายที่ถูกสร้างขึ้นได้โดยง่าย โลกของความหมายกับโลกทางวัตถุ ภายภาพที่มนุษย์ดำรงอยู่ จึงล้วนมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันเสมอด้วยเหตุนี้การเปิดเผยให้เห็นการทำงานของสัญญาณ ในสื่อวัตถุต่าง ๆ ที่ถูกผลิตสร้างขึ้นอย่างสิ้นเหลือเพื่อสนองตอบการขยายตัวของระบบทุนนิยม จึงเป็นการสร้างความตระหนักต่อการครอบงำหรือในภาษาของบาร์ตส์ คือ มายาคติที่ร่ายล้อมชีวิตวัฒนธรรมในสังคมบริโภคนิยมปัจจุบัน ใต้อย่างมีสติเท่าทันมากยิ่งขึ้น ดังที่ได้แสดงผลการวิเคราะห์สัญญาณของการออกกำลังกายและฟิตเนส ซึ่งการศึกษาสัญญาณทางวัฒนธรรม (Cultural Semiology) นี้ จึงเป็นทั้งแนวคิดทฤษฎี (Theory) และวิธีการศึกษา (Methodology) อีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมสมัยใหม่ในอีกมิติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโลกทางวัตถุกับโลกแห่งสัญญาณที่ความหมายได้ถูกผลิตสร้างขึ้นอย่างเข้มข้นและแพร่กระจายไปพลเวียกันไปทั่วทุกอนุชีวิตทางสังคมของมนุษย์ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

การออกกำลังกายมีการนำเสนอรูปสัญญาณต่าง ๆ ที่สร้างความหมายทางวัฒนธรรมเป็นตัวละครคู่ สร้างจินตนาการของความรูสึกถึงการมีรูปร่างดี และความอยากได้ผลลัพธ์ที่รวดเร็วทันใจด้วยการบริโภคนียมภายใต้คุณลักษณะ สภาพแวดล้อมทางสังคมของผู้ออกกำลังกายสามารถผลักดันให้คนกลายเป็นระบบวัตถุ (System of Object) ส่งผ่านมายาคติให้ผู้คนจำนวนหนึ่งที่บริโภคความหมายรูสึกมีความเป็นตัวของตัวเอง (Subject) ที่รูสึกว่า ตัวเองมีอำนาจ มีทางเลือก และมีความสามารถในการคิดและกระทำต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเองทั้ง ๆ ที่ความรูสึกต่าง ๆ เหล่านั้นอาจเป็นภาพลวงตาที่ถูกประกอบสร้างเกิดขึ้นในจินตนาการ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. การออกกำลังกายในรูปแบบ โปรแกรมสำเร็จรูปหรือฟิตเนสอาจจะกลายเป็นผู้กระทำซึ่งนำเหนื้อมนุษย์ให้กระทำและหลงติดอยู่ในค่านิยมเทียมใหม่ของสังคมบนสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมชนบทไปสู่สังคมเมือง
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และประชาสังคมต้องร่วมกันกำหนด แนวทางในการให้ความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์สุขภาพและการออกกำลังกาย การให้ข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพในศูนย์ออกกำลังกายหรือฟิตเนส รวมถึงการสร้างจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจของศูนย์ออกกำลังกาย
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการค้นคว้าวิจัยพฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพรวมถึงรูปแบบการออกกำลังกายที่เหมาะสม
4. ควบคุมการโฆษณาชวนเชื่อ สร้างค่านิยมการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ส่งเสริมองค์ความรู้ด้าน โภชนาการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเชิงคุณภาพถึงเป้าหมายเชิงพฤติกรรมการออกกำลังกายของกลุ่มผู้ออกกำลังกายในศูนย์ออกกำลังกาย
2. ศึกษาความรู้ทางกายของผู้ออกกำลังกายเปรียบเทียบกับสมรรถภาพทางกายของกลุ่มเป้าหมาย
3. ศึกษาเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์ในมิติที่รื้อถอนมายาคติค่านึงถึงสภาพความเป็นจริงเพื่อให้เกิดการกำหนดนโยบายนำไปสู่ยุทธศาสตร์ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2566 ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต สมุทรสาคร

References

- Allen, G. (2003). *Roland Barthes. Series: Routledge Critical Thinkers*. New York: Routledge.
- Appleton, J. V. (1995). Analysing qualitative interview data: addressing issues of validity and reliability. *Journal of Advanced Nursing*, 22(1), 993-997.
- . (2001). *Mythologies: Writings from Mythologies* (Angkasirisap, W., Translator). Bangkok: Kobfai Publishing Project. [in Thai]
- Barthes, R. (2012). *Mythologies*. (Howard, R. & Lavers, A., Translator). New York: Hill and Wang.
- Chaiya, K. (2019). Roland Barthes's fundamental concept of semiology. *Journal of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University*, 7(2), 27-61. [in Thai]
- Charoensin-o-larn, C. (2002). *Semiology, Structuralism, Post-Structuralism and the Study of Political Science*. Bangkok: Wipasa Publishing House. [in Thai]
- Heetakson, C., Chantra, R., Wanchai, A., & Intana, J. (2017). Exercise behavior modification and application of transtheoretical model. *Journal of Nursing and Health care*, 35(4), 25-33. [in Thai]
- Jermuravong, W. (2021). "Positive Power" in exercise and sports. *Journal of Education Silpakorn University*, 19(2), 145-153. [in Thai]
- Nimsuwan, N. (2020). Physical fitness and exercise behaviors of students in swimming course, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus. *Journal of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus*, 31(1), 110-122. [in Thai]
- Nontapattamadul, K. (2012). *Critical Theory in Social Policy and Planning*. Bangkok: Thammasat University. [in Thai]
- Oaten, M., & Cheng, K. (2006). Improved self-control: The benefits of a regular program of academic study. *Basic and Applied Social Psychology*, 28(1), 1-16.
- Panpeng, K. (2015). *Exercise Trends with the Opportunities of the Thai Fitness Business that Should not be Overlooked*. Retrieved November 27, 2022, from <https://www.scbeic.com/th/detail/product/1347>. [in Thai]
- Pholphirul, P. (2017). *Sports Make the People...The People Make the Nation*. Retrieved November 13, 2022, from <https://www.posttoday.com/social/think/525075>. [in Thai]
- Pongpipat, S. (2015). Knowledge Management for Exercise by Community Engagement of MaeKa Sub-district, Phayao Province. *Journal of Community Development and Life Quality*, 3(2), 185-194. [in Thai]
- Sanyawiwat, S. (1997). *Social Development Theories and Strategies*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Satrapruek, S. (2016). "PEACEACT" for development of administration to sustainable equations. *Journal of Southern Technology*, 9(2), 133-140. [in Thai]
- . (2021). Factors for development of administration of sub-district municipalities to administration of development for quality of life based on sports' promotion standards of local government organizations: a case study of Samut Sakhon Province. *Journal of Community Development and Life Quality*, 9(3), 390-399. [in Thai]
- Sunthonphesat, S. (1997). *Contemporary Sociological Theory Basic Concepts of Social and Cultural Theory*. Chiang Mai: Global Vision. [in Thai]
- Thianthai, C. (2022). 'Seeing Different' Old and New Models 'Digital Population' worth Thinking About, 'Negative Illusion!!!'. Retrieved November 13, 2022, from <https://www.dailynews.co.th/articles/1156076/>. [in Thai]
- Walton, D. (2012). *Doing Cultural Theory*. California: Sage Publications.
- Woodward, I. (2007). *Understanding Material Culture*. London: Sage Publications.